CAM-İŞ

Yıl: 5, Sayı 58 — 1 Ekim 1957

Sahibi :
İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası adına :
LÜTFÜ AK
Fiilen neşriyatı idare eden
KEMAL OKUR

Gayri siyasî, İçtimaî ve Meslekî Gazete

Her ayın 1 inde çıkar — Adres : İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası Merkezi, Paşabahçe — (İstanbul) — Fiatı : 10 Kuruş

ŞİŞE, CAM İŞÇİLERİ KONGRESİ YAPILDI

BİR KISIM İŞÇİLERİN CİDDÎ BİR MEVZUA TEMAS ETMEMESİ BÜTÜN MİSAFİRLERİ, MÜŞAHİT SENDİKACILARI VE GAZETECİLERİ ÜZDÜ

Yönetim Kurulu Başkanlığına Şevki Çırak, Başkan Vekilliğine Ali Akın, Genel Sekreterliğe Cemil Gider, Muhasipliğe Sabahattin Kaya, Veznedarlığa Ali Kulüp, üyeliklere Lütfü Ak, Hasan Türkay, Yusuf Görmüş ve Aziz Kura seçildiler

Genel kurula katılan üyelerden bir grup tenkidleri dinlerken

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasının II nci Genel Kurul Kongresi 22/Eylül/1957 Pazar günü saat 12.00 de Paşabahçe İnhisarlar İspirto Fabrikası lokalinde bine yakın delegenin iştiraki ile yapılmıştır. Sendika Kongresini İstanbulun tanınmış sendika liderleri, basın mensupları ve Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası A. Ş. İşverenleri büyük bir alâka ile takib etmişlerdir. Faaliyet, Hesap ve Murakabe raporlarının okunmasını müteakib umumî arzu üzerine Cam İşçileri işvereni Sayın Dr. Şahap Kocatopçu bir konuşma yapmıştır. Kongre üyeleri İşverene görülmemiş tezahürat yapmışlardır.

Şahap Kocatopçu konuşmasında işçilere yeni müjdeler vererek işçilerin gönlünü fethetmiştir. Ezcümle Ekim ayından itibaren muteber olmak üzere işçilerin saat ücretlerine yılda yarım milyon tutarında zam yapılacağını ve ölen işçilerin aile efradına kıdem tazminatının tanınacağını, günden güne ilerle-

(Devamı 3. de)

Sendika başkanı Lütfü Ak II. genel kurulda tenkidlere birer birer en kat'i cevapları veriyor

II. genel kurulda sendika genel sekreteri Cemil Gider faaliyet raporunu okurken

GENEL KURULDAN NOTLAR

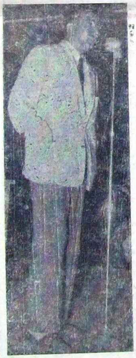
İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasının II nci Genel Kurulunda İstanbulda isim yapmış Sendika Liderleri, basın mensupları, İşveren ve Vekilleri hazır bulundular.

Hiç şüphesiz Sendikanın kuruluşundan bugüne kadar Türkiye Sendikacılığında büyük adımlar atan ve isim yapan bir Sendikanın kongresinde bulunmak hiç şüphesiz ki her sendikacının arzu ettiği bir şeydi. Çünkü: Paşabahçe Şişe ve Cam İşçileri Genel Kurul Kongrelerinde dâvalarına ne derece sadık ve [illegible] yapmış olduğu konuşmalarla isbat etmişlerdi. Fakat II nci Genel Kurul toplantısında bulunanlar bu defa yanıldıklarını gözleri ile görmüş ve kulakları ile işitmiş oldular. Hiç şüphesiz ki bu hareket Sendikamız tarihine bir leke olmuştur. Konuşan delegeler idare heyetinin bir yıllık yemek ziyafetlerine temas etmişerdir. Bunun haricinde bir şey konuşulmamış gibi kongre sona ermiştir.

Şunu tebarüz ettirmek isterim, yalnız arkadaşlarımın aklından idare heyeti tenkidlere tahammül etmemiştir gibi fikirler geçmesin.

Tenkid edilmiyen bir idare heyeti asla tasavvur edilemez, tenkid çalışmaların en büyük rehberidir. Ancak tenkid ederken seçilen idare heyetinden nelerin arzu edildiğini ve seçilecek idare heyetinden nelerin beklendiğini ağır bir lisanla da olsa tenkid etmek, elbetteki her üyenin vazifesidir. İşte bu yapılmadı. Demek oluyor ki

(Devamı 4. de)

Paşabahçe Şişe ve Cam fabrikaları Umum müdürü müjde dolu konuşmasını yaparken

İşçi başmümessili Hasan Türkay genel kurulda konuşmasını yapıyor

Kongre başkanlık divanı tenkid yapan üyeleri takibediyor

Kongreye katılan üyeler çalışma Raporunu takdir dolu hislerle dinlerken

PAŞABAHÇEDE BİR İŞÇİ DİSPANSERİ KURULUYOR

50 YATAKLI DİSPANSER İÇİN TELEFON SANTRALİ YANINDAKİ BAĞLIK SAHA İSTİMLÂK EDİLECEK

(Yazısı 3. üncü Sayfada)

BİR BAKIMA :

İkramiyeler ve şikâyetler

Ekim ayından itibaren işçi ücretlerine yapılan zam umumiyetle memnuniyet uyandırmış ise de bir çok servislerdeki işçiler üzülmüştür.

Memnun olmıyan servisler saat ücretlerine beş kuruş zam alanlardır. İşçi arkadaşlarımız da takdir ederler ki Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A. Ş. nin verdiği saat ücreti diğer müesseselerin fevkindedir. Bunu unutmamalıdır. Yalnız işçi arkadaşlarımızı haklı olarak fazlasile üzen bir karar var. İzah edeyim:

Müessesenin teknik elemanları toplanarak son zam tarihinden bugüne kadar 144 gün çalışmıyan işçilerçiler verilen zamlardan istifade edemez demiş ve bu zamlardan hastalık geçiren işçiler istifade edememiştir. Bir işçi arkadaş İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasına gelerek şöyle dert yanıyordu:

"— Ben 957 senesinde dört ay hastahanede yatarak mideden ameliyat oldum. On seneden beri çalışmaktayım. Bir gün dahi istirahatim yoktur.

Hastalık Allahtan! Elimizden ne gelir?" İşçi arkadaşımın bu haklı derdine müsbet bir cevap veremedim. Müessesemiz Umum Müdürü sayın Dr. Şahap Kocatopçudan rıca ediyoruz:

Müessesemizde uzun yıllar hizmet etmiş ve bilahare hastahaneye düşmüş ve ameliyat geçirmiş, doğum hallerinde mecburî istirahat almış kadın işçilerimiz bu zamlardan istifade ettirilsin. İşçiler arasında fena tepki uyandıran bu kararın tadili ile hastalık dolayısı ile ameliyat olan, doğum hallerinde istirahat alan işçiler bu zamlardan istifade ettirilsin. Sayın Umum Müdürümüz Şahap Kocatopçudan bunu istirham ederiz.

BİR İŞÇİ

Ölen işçiler için mevlid okutulacak

Vefat eden Hasan Yetim arkadaşımızın aziz ruhuna Sendikamız tarafından mevlid okunması için onu seven arkadaşları tarafından hazırlanan yüzlerce imzalı dilekçe idare heyetimiz tarafından görülmüştür.

İdare heyetimizin ittifakla aldığı bir kararla Hasan Yetim ve 953 - 954 yıllarında Gazojen servisinde bir kaza neticesinde vefat eden Mehmet Ali Kabakçı, Hasan Kaya ve İdris Lökçenin ruhlarına da ithaf edilmek üzere Beykoz camiinde bir mevlid okutulmasını uygun bulmuştur. İdare heyetimizin bu kararı işçi arkadaşlar arasında büyük bir memnuniyet uyandırmıştır.

İKTİBASLAR :

TÜRKİYE İŞ İHTİLÂFLARININ TARİHÇESİ VE BUGÜNKÜ DURUMU

(Baş tarafı geçen sayıda

Memleketimizdeki liman işçisinin geçici koalisyonları kurmaktaki bu alışkanlığı ve başarısı daima muhtelif işçi yardım cemiyetleri tarafından toplanmak imkânını bulmuş olmaları ile Anadolunun birkaç belli mıntıkasından gelen bu işçilerin arasındaki kuvvetli hemşerilik bağlarının büyük hissesi bulunduğu kanaatindeyiz.

Daha evvel de işaret edildiği veçhile bütün bu hâdiseler kanunî mânasiyle her zaman grev mahiyetinde değildir. Bunlar grev, kollektif mukavele, gibi müesseselerin yokluğunun tevlit ettiği ve işi olduğu kadar işçiyi ve işvereni de mutazarrır eden ve çok defa kanunları tatbik edenlerin vicdanlarına ve adalet duygularına sığınarak kapanan iş mücadeleleridir.

İş ihtilâfları ve grev hakkının lüzumu :

Memleketimizde sendikaların kurulmasından sonra grev hakkının tanınması da bir zaruret halini almıştır. Zira iş mücadeleleri koalisyonların doğması ve inkişafı ile sıkı sıkıya bağlıdır. Esasen iş mücadeleleri işçi teşekküllerini ehemmiyetli hale sokan en mühim unsurdur. Her yerde koalisyon yasaklarının vaz'ında belli başlı sebep iş mücadelelerinden duyulan korku olmuştur. Ancak bu yasaklar kalktıktan sonradır ki işçi koalisyonlarına karşı olan itiamtsızlık ta kalkmıştır [37]. Memleketlerin kahir bir ekseriyetinde demokrasinin en esaslı unsuru olan grev prensip olarak kabul edilmiştir [38]. Bu gün mukaddes bir hak olarak telâkki edilen grevin garp demokrasilerinde yasak edilmesinin düşünüldüğü yolundaki iddialar tamamiyle yanlış olduğu gibi Türk işçisinin grev hakkı istemediği, kanunlarımızın mahdut bir şekilde de olsa grev hakkı bahşetmiş olmasına rağmen işçinin grev yapmamış olmasının bunun bariz delili bulunduğu yolunda rastlanan mütalâalar da hakikate uymamaktadır [38/1]. Sendikalarımızın bir yardım sandığı olmaktan ileri gidebilmeleri, iş mücadelelerine girerek iş şartları ve ücret normları üzerinde tesir icra ederek grev tehdidi ile teşebbüs erbabını kollektif akitler yapmağa zorlamaları ancak bu hakkın tanınması ile mümkün olacaktır. Sendikalarımız bütün dünya sendikalarından farklı olarak en mühim ve en son müracaat edilen bir vasıta olarak bu haktan mahrum kaldıkları taktirde vazifelerini lâyıkiyle görmek imkânını bulamıyacaklardır.

Bu günkü tahkim sistemimiz :

Bu gün Türkiyemizde işçilerle işverenler arasındaki münasebetler İş Kanunu ile nizamlanmıştır. Grev ve lokavt memnudur. İhtilâflar mecburi uzlaştırma ve tahkim yolu ile hallolunur. Buna rağmen tatbikatta işçilerin ve sendikaların toplulukla ihtilâflar çıkarabilme selâhiyetleri bazı iş münasebetlerinde iyi tesirler yapmış ve birçok müteşebbisler hakem huzuruna gelerek haksız çıkmaktansa iş şartlarını mümessillerin ilk talebi üzerine islâh etmiye razı olmuşlardır. Buna karşılık bir çok işverenler de bir gün hakem kuruluna gitmenin verdiği huzursuzlukla işçiye yol gösterecek vasıfta işçi mümessillerinin işyerlerinde iş almamasına dikkat etmişlerdir. Bu sebeple erkek işçiye nisbetle daha itaatkâr olan kadın işçileri çalıştırmayı tercih edenler de görülmüştür. Sendikalar kurulduktan sonra işyerlerine sendikacı işçi almamak için gayret sarfedenlere de tesadüf edilmiktir. Fakat sendikalar kuvvetlendikçe bu şekil hareketlerin işverenler için büyük bir faydası olmayacağı aşikârdır.

İş Kanunumuz 77 nci maddesinde, "Mer'i iş şartlarının hepsi, yahut bir veya bir kaçı yahut bunların tatbik tarz ve usulleri hakkında, herhangi bir iş yerindeki umum işçi sayısının on kişiden az olmamak üzere, beşte biri kadar işçi ile işveren arasında çıkan anlaşmazlığa toplulukla iş ihtilâfı ve ayrı ayrı işçilerin kendi hak ve menfaatleri için işverenle aralarında çıkan anlaşmazlığa da tekbaşlı iş ihtilâfı denir" ifadesi ile ihtilâf nev'ini ikiye ayırarak tarif etmiştir. Kanunumuz her iki ihtilâfın evvelâ uzlaştırma yolu ile halledilmesini kaide olarak kabul etmiştir. Ancak bu iki nev'i ihtilâftan birincisi olan toplulukla iş ihtilâfı hususunda taraflar aralarında anlaşamazlarsa, ikinci ve kesin uzlaştırma toplantısı bir memurun aracılığı ile yapılır. Tatbikatta bu memur iş müfettişidir. İş müfettişinin bu toplantıda teklif edeceği hal şekli de kabul edilmezse ihtilâf sıra ile İl Hakem Kuruluna ve itiraz halinde Yüksek Hakem Kuruluna intikal edecektir. Uzlaştırma toplantılarında tarafların ve işçi mümessillerinin ittifakı ile anlaşmanın temin edilmiş olması lâzımdır. Hakem kurullarında kararlar ekseriyetle verilir. Bu kararlar itiraz vaki olmadığı taktirde lâzimül icradır. Yüksek Hakem Kurulunun kararına itiraz edilemez, bu karar kat'idir. Uzlaştırma toplantılarında ve Vilâyet Hakem Kurulunda işçileri işçi mümessilleri, işvereni ise bizzat işveren yahut İş Kanununa göre işveren vekili olan kimseler temsil ederler. İhtilâfı çıkaran sendika ise, Tahkim Nizamnamesinde henüz gerekli tadilât yapılmadığından tatbikatta Çalışma Bakanlığının bir prensip kararına uyularak temsil ve usulde kıyas yapmak suretiyle sendikaların idare heyetlerinin intihap ettiği 3 - 5 murahhas işçiyi temsil etmektedir [39].

Avukat
Sedat Toydemir

Tekbaşlı iş ihtilâflarına gelince, bu müessese tatbikatta henüz pek tutunamamıştır. Emrinde çalıştığı işverene karşı işçi henüz tekbaşına, iş aktinin devamı müddetince, hakkını talep edecek vaziyete gelmediği gibi, bu hareketini hoş karşılayacak işveren de enderdir. Bahusus Kanun tekbaşlı iş ihtilâfını tarif ederken "hak ve menfaat ihtilâfları" tâbirini kullanarak mevzuu genişletmiş ve mer'i iş hukukunun tatbikinden doğan hak ihtilâfları ile iş şartlarının tâdili gayesini güden menfaat ihtilâflarını ayni müessese için de birleştirmiş ve her iki nev'i ihtilâfın hallini neticede mahkemeye bırakmıştır. Bir işçi tekbaşına işverenden kanunun tatbikini istemeye cesaret etse dahi başka bir ifade ile bir hak ihtilâfına düşse dahi tek başına bir menfaat ihtilâfına tatbikatta kolay kolay cesaret edemiyecektir. Buna rağmen bu müessese bir hak ihtilâfı halinde İ. Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmelerinde kontranket namı altında İş Kanunundan evvel işçilerin iş mücadeleleri ile aldığı bir hak olarak tatbik edildiği gibi Üsküdar Kadıköy ve Havalisi Halk Tramvayları İşletmenin feragat sahibi işçi mümessillerinin ve İst. Elektrik ve Motorlu Taşıt İşçileri Sendikasının gayreti ile yakın bir zamandanberi bu müessesede tatbik edilmektedir.

Tekbaşlı iş ihtilâflarının neticede mahkemeye ve bundan böyle İş Mahkemelerine gitmesi ne kadar tabii ise, tekbaşlı menfaat ihtilâflarının da toplulukla iş ihtilâflarında olduğu gibi hususî hakem heyetlerinde rüyet edilmesi iş hukukuna ve iş hayatına daha uygun olurdu. Zira İş Mahkemeleri ile hakem ve uzlaştırma heyetlerinin vazifeleri son derece bariz hudutlarla yek diğerinden ayrılmıştır. İş Mahkemelerinin vazifeleri mer'i iş hukukundan tevellüt eden ihtilâflar hakkında hükümler vermektir. Başka bir ifade ile, ihlâl edilmiş bulunan bir hakkı iade ile vazifelidirler. Buna mukabil, tahkim ve uzlaştırma sisteminin vazifesi yeni bir iş hukuku yaratmaya matuftur. Kanunların henüz ele almadığı meseleler üzerinde durmaktır [40]. Bu itibarla tekbaşlı menfaat ihtilâflarının hakem heyetlerine havalesi daha doğru ve faydalı olurdu. Esasen İş Mahkemeleri Kanunu da birinci maddesinde bu mahkemelerin yalnız "hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile vazifeli" olduğu hükmünü sarahaten vazetmiştir.

Tahkim sistemimizin aksayan tarafları :

Toplulukla iş ihtilâflarının tahkim yolu ile halli umumiyetle iyi neticeler vermiş olmakla beraber bu müessesenin ağır işlemesi en büyük aksaklığı olarak görülmektedir. Her ne kadar grev hakkı ile istihsal edilecek neticeleri tahkim yolu ile elde etmiye imkân yoksa da bu sistemin bilhassa son zamanlarda memleketimizde büyük bir boşluğu doldurduğunu kabul etmek lâzımdır. Uzamaya tahammülü olmayan ve uzaması pek büyük mahzurlar tevlit edebilecek olan iş ihtilâfları maalesef uzamakta, halli gecikmektedir. Bu gecikmenin sebeplerini şöyle sıralıyabiliriz:

1 — Gecikmenin ilk sebebi çok defa ihtilâfın taraflarından olan işverenden gelmektedir. İhtilâf çıkan bir işyerinde tatbikatta müracaatlar yazılı olarak işçi temsilcilerine veya sendikaya yapılmakta ve taleplerin işverene duyurularak müzakere ve halli talep edilmektedir. Müracaat sendikaya yapıldığı takdirde sendika tarafından ne muamele yapılacağı henüz tahkim nizamnamesi ile tesbit edilmediğinden işverenler sendikaların müracaatlarını kabul etmemekte ve hattâ sendikaların ihtilâf çıkarmaya selâhiyetleri bulunmadığını iddia etmektedirler. Bu itibarla evvelâ kanun anlayışı bakımından tehaddüs eden noktayı nazar ihtilâfının halli gerekmektedir. Karşılıklı yazışmalar ve Bölge Çalışma Müdürlüğünün müdahaleleri ile zaman geçmektedir. İşçi temsilcisine yapılan müracaatlarda ise başka zorluklar çıkmaktadır. Bu zorluklar kısmen işveren tarafından ihtas edilmekle beraber, kısmen de mevzuatın iyi anlaşılmamasından tevellüt etmektedir. İh İhtilâfları Uzlaştırma ve Tahkim Nizamnamesinin 24 üncü maddesine göre ihtilâf talebini alan birinci işçi mümessili işverenle temas ederek görüşecek ve bir toplantı günü tesbit edecektir. Halbuki tatbikatta uzlaştırma toplantısı gününü işverenin tesbit etmesi beklenilmektedir. İşveren ise böyle bir toplantı tarihi tesbit etmekte ve ihtilâfı sürüncemede bırakmaktadır. Halbuki Nizamnamenin 24 üncü maddesi toplantı tarihini tesbit için işçi mümessiline işverenle görüşmek şartını koymuş ve fakat toplantı tarihinin tesbitini doğrudan doğruya işçi mümessiline bırakmıştır. Nizamnamenin hükmü bir başka şekilde tefsire müsait olmayıp, aksi halde diğer hükümlerinin akim kalması neticesini doğurur ki, bu hususun kastedilmemiş bulunduğunu izaha lüzum yoktur. İşverenden toplantı günü hakkında fikrini soran işçi mümessiline işveren makul bir cevap vermez veya toplantı yapmıyacağını beyan ederse kendi müracaatını ve işverenin cevabını münasip şekilde tesbit eden işçi temsilcisi uzlaştırma toplantısı gününü tayin ederek bu toplantıya yazılı ve imza mukabili bir tebligatla işçi temsilcileri ile işvereni veya vekilini davet etmelidir. Bu vazife doğrudan doğruya kendisine verilmiştir. Tatbikatta bu hüküm yanlış anlaşıldığından suiniyet sahibi bazı işverenler daha ilk anda ihtilâfı altı ay kadar uzatmak imkânını bulmuşlardır.

2 — Bir başka gecikme sebebi de, ihtilâfların iyi hazırlanmamış olmasıdır. Bu günkü ihtilâflarda işçiler umumiyetle ücretlerine zam talep etmektedirler. İşçiler bu taleplerine sebep olarak çok defa hayat pahalılığını sebep olarak gösterirler. Fakat hayat pahalılığı ile ücretler ve talep edilen zam arasında hiç bir münasebet olmadığı gibi carî işçi ücrtleri ile de bu hususların hiç bir alâkası yoktur. Hiç bir zaman hayat pahalılığına göre ayarlanmamış olan bu ücretlerin hayat pahalılığına göre arttırılıp arttırılmaması kararına varmak için hakem heyeti pek çok tetkikler, mukayeseler yapmak mecburiyetindedir. Bu çalışma ise neticeyi geciktirir. Bazı defa işçiler zam taleplerini bir mümasil işletme ücretlerinin kendilerine ödenen ücretlerden daha yüksek olduğunu iddia ederek yapmaktadırlar. Bu taktirde hakem huzuruna ciddi bir tetkik mahsulü olan muhtelif ücret cetvelleri ile gelmek lâzımdır. Halbuki tarafların ibraz ettikleri cetveller birbirini tutmadığı gibi çok defa yeni bir tetkikat yapmak, bunların sıhhatini tevsikten daha kolaydır. Hazırlıksız olarak ihtilâfa girmeler düne kadar mazur görülebilirse de sendikalar kurulduktan sonra ve bilhassa sendikaların çıkardıkları toplulukla iş ihtilâflarında hiç bir şekilde affedilemez.

3 — İhtilâf hakem heyetine intikal edinceye kadar üstünde hiç bir şekilde işlenmemiştir. Kesin uzlaştırma safhasında yapılan teklifler müsbet bir tetkike dayanmamaktadır. Vilâyet Hakem Heyetine gelen iş baştan tetkik ve tahkik edilir. Tarafların ısrarla iş şartlarının yerinde mutlaka tetkiki talepleri, kararların isabetini temin ederse de neticenin istihsalini bir müddet geciktirir.

4 — Nihayet taraflar İl Hakem Kurullarının kararlarına ekseri itiraz ederler. İtiraz müddeti uzundur ve itiraz için daha son gün beklenir. Tatbikatta karardan memnun olanlar da karara itiraz etmek mecburiyetindedirler. Bu mecburiyet pek tabii ki kanunî bir mecburiyet değildir. Fakat bir tarafın karara itirazı halinde, itiraz sebepleri Yüksek Hakem Heyetince nazara alındığı halde itiraz etmemiş bulunan tarafı nbu hususta herhangi bir söz hakkının kalmamış olması ve itiraz eden tarafa cevap verecek durumda bulunmaması bir tarafın gıyabında cereyan eden bir muhakemeye katlanmaktan başka İl Hakem Kurulu kararına itiraz etmemenin bu hükme muvafakat mânasını da tazammun ettiğinden kararın itiraz etmiyen lehine bozulması imkânı kalmamakla beraber aleyhine bozulması mümkün olmaktadır. Bu

(Devamı 3. de)

[37] Das Recht der beruflichen Vereinigung, Band I; Genf 1927.

[38] Adı geçen eser, S. 75.

[38/1] Grev Hakkı, Prof Orhan Tuna, İst. 1951.

[39] Çalışma Genel Müd. 27. 4. 1950 tarih ve 1045 - 13 - 49/2165 sayı.

[40] J. Feig, adı geçen eser.

Muhasip Ali Akın hesap raporunu bütün teferruatı ile okurken

Üyelerden Rasim Kutlu kongrede tenkidlerde bulunuyor

PAŞABAHÇEDE BİR İŞÇİ DISPANSERİ KURULUYOR

(Baştarafı 1. sayfada)

Anadolu yakasında İşçi Sigortaları Kurumu tarafından elli yataklı bir dispanserin yapılması için İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri, Tekel İspirto fabrikası işçileri ve Beykoz Kundura Sanayii işçileri Sendikalarının müştereken yaptıkları müracaatlar neticelenmiştir. Memnuniyetle öğrendiğimize göre elli yataklı bir dispanserin Paşabahçede yapılmasına karar verilmiş, Telefon santralının yanındaki bağlığın ikiyüz bin liraya satın alınmasına karar verilmiştir. Satış muamelesi biter bitmez dispanserin temel atma merasimi yapılacaktır. İşçi Sigortaları Kurumunun bu isabetli kararı işçileri fazlası ile memnun etmiştir.

CAM-İŞ : Hastahanenin yapılmasına büyük yardımları dokunan Sigorta teşkilâtına ve sendikacı arkadaşlarımıza teşekkürlerimibi arz ederiz.

ŞİŞE CAM İŞÇİLERİ KONGRESİ YAPILDI

(Başmakalenin devamı)

(Baştarafı 1. sayfada)

mekte olan Müessese camiasında çalışan işçilerin ileride daha çok refaha kavuşma imkânı bulacaklarını bildirmiştir.

İşverenin konuşmasından sonra gündem gereğince tenkid ve dileklere geçilerek delegeler sıra ile söz almışlardır. Söz alanlardan Selâhattin Öztürk, Mümtaz Pola, Yaşar Sütçü, Mümin Sezer, Münür Üldeş, Ferhat Bekler, Abdullah Samuray, Nurettin Terzi, Halit Kara, Rasim Kutlu, Selâhattin Parlak, Şeref Gülbay faaliyet ve hesap raporlarını tenkid ederek birçok işçi meselelerine temas, idare heyetini de tenkid etmişlerdir.

Delegeler ana dâvalardan dana ziyade Sendikanın bir sene zarfında yaptığı harcırah masrafları üzerinde durmuştur. Ferhat Bekler, Halıt Kara ve Nurettin Terzi bu tenkidler haricinde esas işçi dâvalarına temas edenlerdendi. Bunlar İşçi Sigortaları, İşyeri çalışma şartlarının ağırlığı ve ücretlerin azlığı üzerinde durdular. Heyeti umumiye tarafından en fazla alâka çekenler bu sendikacılar olmuştur. Sendika Başkanı Lütfü Ak, tenkid ve dileklere cevap vermiş, seçimlere geçilmiştir. Seçimlerde İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası idare heyetine Lütfü Ak Ak (440) Hasan Türkay (372), Ali Akın (309), Şevki Çırak (298), Ali Kulüp (297) Yusuf Görmüş (297), Sabahattin Kaya (228), Cemil Gider (224), Aziz Kura (209) reyle seçilmişlerdir. İdare heyeti yedeklerine ise Fethi Ünal (207), Tahsin Yıldırım (205), Paşa Erbaş (188), Hasan Acar (185), Cemal Altınay (170) Murakebe heyetine ise Cemal Gök (167), Hamdi Musaak (64), Bedri Alev (48), Ahmet Toprak (32), Ferhat Bekler (32), Murakabe heyeti yedeklerine ise Mehmet Başkaya (32), Refik Bekler (15), İhsan Gürakın (8), Haysiyet Divanına Mümin Sezer (7), Sermet Çaynak (6), Dursun Soylu (5), Osman Şenol (5), Hasan Özkahraman (5), Yedeklere ise Ahmet Öztürk (5), Sami Yarar (3), İsmet Kuru (3), reyle seçilmişlerdir.

CAM-İŞ : İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası İdare Heyetine Murakabe ve haysiyet divanlarına seçilen işçi arkadaşlarımızı tebrik eder hepsine muvaffakiyetler dileriz.

İşçi zamları ayarlanacak

İşçi saat ücretlerine yapılan zamların azlığını ileri sürerek sendikamıza yapılan yüzlerce imzalı dilekçeleri nazarı itibara alan sendika idare heyeti Fabrika Müdürü Sayın Fahri Ersöz'le yaptığı görüşmede işçinin arzusunu tebarüz ettirmiştir. Sendikanın bu teklifini nazarı itibara alan Müdür Ersöz, ilk fırsatta Umum Müdür Şahap Kocatopçu ile görüşerek işçilerin bu arzusunun yerine getirileceğine söz vermiştir.

Murakabe heyeti başkanı Aziz Kura raporunu okuyor

Yeni İdare Hey'eti iş bölümü yaptı

22/Eylül/1957 tarihinde aktedilen İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası Kongresinde idare heyetine seçilen dokuz dokuz temsilci kendi aralarında yaptıkları vazife taksiminde Sendika Başkanlığına Şevki Çırak, Başkanvekilliğine Ali Akın, Genel Sekreterliğe Cemil Gider Muhasipliğe Sabahattin Kaya, Veznedarlığa Ali Külüp, İdare Heyeti Azalıklarına ise Lütfü Ak, Hasan Türkay, Yusuf Görmüş ve Aziz Kura seçilmişlerdir. Yeni idare heyeti genel kuruldan aldığı ilham ve azimle büyük bir anlaşma neticesinde çalışmalarına başlamıştır.

Misafir sendikalar ve ilgililer kongreyi takib ediyor

Sabık yönetim kurulu kongrede tenkidleri dinleyip notlar alıyor

Şişe ve Cam fabrikaları işverenleri bir arada kongreyi takibederken

Şişe, Cam'ın "On Yılın Hâtırası" broşürü

8/Ağustos/1957 tarihinde İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası Onuncu yıl kutla törenine ait Onuncu yıl kitabı büyük bir ihtimamla hazırlanarak 250 kuruş fiatla satışa arz edilmiştir. Onuncu yıl kitabını alan her işçi ve vatandaş Türkiyede İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasının On yıllık Sendikacılık anlayışındakı çalışmalarının bir özetini görecektir.

Arzu eden herkes İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikasının Paşabahçedeki Merkezinden temin edebilir.

IKTİBASLAR 7

(Baş tarafı 2. de)

sebeplerden karardan her iki tarafta memnun olsa dahi itiraz etmemek hususunda birbirlerine güvenemedikleri taktirde her iki tarafta itiraz edecektir. İtirazların son günü yapılmasının bir sebebi de budur. Tatbikatta Devlet İşletmeleri de mutlaka Yüksek Hakeme kadar gitmektedirler.

İtirazın bir sebebi de işveren için aleyhe verilmiş kararın tatbikini uzağa atmaktır. Zira Yüksek Hakem Kurulu İş Kanununun 83 üncü maddesinin "D" bendindeki "Karar yazı ile taraflara bildirildiği günün ertesi iş gününden itibaren tatbik edilir" hükmünü çok dar tefsir ederek bir içtihatta bulunmuş ve İl Hakem Kurullarının muayyen tarihten itibaren mer'i kıldığı hükümleri bu madde hükmüne istinad ederek kendi kararının tebliği tarihinden sonra başlatmak şeklini ihtiyar etmiştir. Bu itibarla işverenin herhangi bir itirazı hiç değilse kendisine kaybettiği bir dâvada bir ay kazandırır. Yüksek Hakem Heyetinin bu görüş tarzı her şeyden evvel işçinin talep hakkını tahdit etmekte ve meselâ muayyen bir tarihten itibaren ücretlere zam yapılması şeklinde bir talebi imkânsız kılmaktadır ki, kanun vazının böyle bir maksadı olduğu iddia olunamaz.

5 — Bir gecikme sebebi de kırtasî muamelelerin teferrüatından ileri gelmektedir. Yüksek Hakem Kurulunun kararı Çalışma Bakanlığı vasıtasiyle Vilâyete bildirilmekte, Vilâyette kayıt gören evrak Bölge Çalışma Müdürlüğüne gönderilmekte, Çalışma Müdürlüğünce tebligat hazırlandıktan sonra Vilâyete imzaya götürülmekte ve bu suretle imzalanan ve hazırlanan tebligat tekrar Bölge Çalışma Müdürlüğünce postalanarak taraflara yollanmaktadır. Bu usulden dolayı vaki gecikme her ne kadar pek fazla değilse de gene bir gecikmedir ve kararın geç tatbik edilmesinden menfaati bulunan taraf için kıymetlidir.

Dünkü ve bugünkü iş ihtilâfları mevzuları arasındaki farklar :

İş mücadelelerine ait yukarıda zikrettiğimiz misallerde görüleceği veçhile memleketimizde açık iş mücadelelerinin başlaması ile işçilerin ileri sürdüğü metalibatın pek çoğu bugün muhtelif kanunlarla, İş Kanunu, Hafta Tatili Kanunu, muhtelif İşçi Sigortaları Kanunları ile temin edilmiştir. Bu itibarla 1908 ve 1923 senelerinde birbirini takib eden grevlerin bütün bu mevzuatın tedvininde büyük rolü olduğunu söylemek hatalı değildir. İş Kanununun tedvini, içtimai sigortaların kanunlaşması bu açık iş mücadeleleri üzerine düşünülmiye başlanmıştır. Bu mevzuda başarılan işleri küçümsememek lâzımdır. 4 Kasım 1923 günü Büyük Millet Meclisinde zamanın İktisat Vekili Hasan bey henüz sona eren Şark Demiryolları işçileri grevi hakkında bir sözlü soruya cevap verirken bütün bu meselelerin düşünüleceğini ve kanunların hazırlandığını müjdelemiştir [41].

Eski ihtilâflarda mevzu olan sekiz saatlik iş, tekaütlük hakkı kaza ve hastalık tazminatları, cezaların bir talimatnameye müsteniden verilmesi, araba çekmek gibi ağır işlerin insanlara değil, hayvanlara gördürülmesi gibi mevzularda ihtilâflara artık rastlamak mümkün değildir. Devam eden ihtilâflardan ücretli hafta tatili bazı işyerlerinde mücadeleler sonunda elde edilmiş ise de şümullü bir kanunun hazırlanmakta olduğu malûmdur. Ücretli senelik izin aynı vaziyettedir, Devlet işletmelerinin bir çoğunda da tatbik edilmektedir. Resmî tatillerde çalıştırılan işçilere çift yevmiye verilmesi bugün de ihtilâf mevzuu olmakta devam etmektedir.

Eski iş mücadeleleri daha evvel de arzettiğimiz gibi mevzu itibariyle daha geniştir. Meşrutiyeti müteakip çıkan ihtilâflarda olduğu kadar Tatili İşgal Kanunu mer'iyete girdikten sonra da mevzudaki bu genişlik bu kanunun işçi hukukuna müteallik her hususta ihtilâfa gitmiye salâhiyet veren hükmü ile muhafaza edilmiştir. İş Kanunu mer'iyete girdikten sonra ise işihtilâfları mevzu bakımından kanun hükmü ile, bir işyerinde mer'i iş şartları ve bunların tatbik tarz ve usullerine hasredilerek bir hayli daraltılmıştır.

Bu farklardan başka Meşrutiyet devri grevlerinde siyasi izler 1923 senesi grevlerinde ise zaferle bitmiş millî mücadelemizin tesirlerini görmek mümkündür.

İş hukukumuza dair yeni yeni kanunların Büyük Millet Meclisine sevkedildiği şu günlerde bu çalışmaların memleketimizin iş hayatına, teşebbüs erbabına ve işçi arkadaşlarımıza hayırlı olmasını temenni ederiz. SON

[41] Akşam Gazetesi koleksiyonları, Teşrinisâni 1339.

BİR İŞÇİ VEFAT ETTİ

Fabrikamızın 22 senelik işçilerinden ve kıymetli ustalarından Hasan Yetim vefat etmiştir. Hasan Yetim Müessesenin muhtelif servislerinde vazife almış ve çalışmalarında daima âmirlerinin takdirini kazanan alnı açık bir işçi olarak tanınırdı. İşçiler arasında büyük bir üzüntü yaratmıştır. Arkadaşımıza Allahtan rahmet diler, kederli ailesine de baş sağlığı dileriz.

Goble'cilerin istekleri

Goble Servisinde çalışmakta olan Kalıpçı ve Üfleme kesicileri Sendika İdare Heyetimize yazılı olarak müracaat ederek Şiller, Üfleme ve pres ustaları gibi kendileri için de bir kadro tanzimini arzu etmektedirler.

İşçi üyelerimizin bu isteklerini nazarı itibara alan İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendika İdare Heyeti kendi aralarından bir komisyon seçerek işverenle temas edilerek faaliyete geçmesini karar altına almıştır.

Türkiye Müzisyenler Sendikası Ana Tüzüğü

(Geçen sayıdan devam)

a) Bir sene içinde Madde 44. deki ihtar cezasını tekrarlamak.

b) Sendikanın gayelerinin tahakkuku için İdare kurulunca vazifelendirilen üyelerin vazifelerine icabet etmemek.

Şube Gelirleri

Madde 58.

a) Şubeye üye olacak üyelerin sendikaya giriş olarak verecekleri 25. lira.

b) Şubeye kayıtlı üyelerin aidat olarak verecekleri ayda 5. lira.

c) Türk Muzisyenlerinnin verliğini isbat edebilmek üzere tertiplenecek Caz konserleri, Balolar, tenezzüh, geziler.

Madde 59. Şube Başkanlığı şube faaliyetleri ve hesapları hakkında her ay muntazam olarak yazılı raporu Merkez Başkanlığına göndermekle mükelleftir.

Madde 60. Şubelerin idaresi şube idare heyetleri tarafından yürütülür. Şubeler fesih kararını kendiliğinden veremezler, durum Merkeze bildirilir.

Merkez kararile şubeye bağlı üyelerin iştirakile Genel Kurul toplanır ve ancak üçte iki üyenin iştirakile alınacak karar neticesinde şube fesh edilir.

Fesh edilen şubenin durumu mahallin mülki amirine yazılı esbabı mucibesi le bildirilir.

Madde61. Şubeye ait her türlü defterler, demirbaş eşyalar, kasa yekûnu, a'dat ve teberru makbuzları bir zabıta raptedilir ve olduğu gibi her şeyi Merkeze ikinci bir zabıtla devredilir.

Madde 62. Şubeler sendika ana nizamnamesinin tatbikinden her hususta sorumludur. Ana nizamname ve dahili talimatnamenin tadiline karar veremezler.

Madde 63. Ana nizamnamede yapılacak her türlü değişiklik Genel kurulun selâhiyeti dahilindedir. Genel kurul toplantısında mevcut bulunan üyelerden enaz beşte üçünün takriri olmadan veya bu hususta İdare Kurulunun bir teklifi bulunmadan ana nizamnamede değişiklik yapılabilmesi hususunda müzakereye girişilemez.

Ana nizamname, dahili talimatname ve üst (Teşekküllere) (Sendikalar Birliği, Federasyon, Konfederasyon v. s.) yerleşme veya ayrılma ile her türlü ana nizamname ile dahili talimatname maddelerinin değiştirilmesi için Genel Kurul toplantısında mevcut olan üyelerin en az dörtte üçünün rey vermesi şarttır.

Yapılan değişiklikler en az bir hafta içinde mucip sebeplerle Vilâyetin en büyük mülki amirine ve Bölge Çalışma Müdürlüğüne bildirilir.

Sendikanın Feshi

Madde 64. Sendika Medeni Kanunun 70 ci maddesinde belirtildiği gibi (Hali acze düşer, veya İdare kurulunun ana nizamname ve tevfikan teşkiline imkân kalmazsa) Cemiyetler kanununun 27 ci maddesi hükümleri gereğince Genel Kurul toplantısında mevcut üyelerin en az üçte ikisinin huzuru ile fesih kararı verilebilir. Sendikanın fesih kararı üzerine aynı Genel kurul tarafından bir tasfiye heyeti seçilir. Demirbaş, banka defterleri, bankadaki kasa yekûnu, bir zabıtla tesbit edilir ve sendikanın elinde mevcut bulunan menkul ve gayri menkulu Genel kurulun karaile bir hayır müessesine bir zabıtla devir edilir.

Sendika Müfettişi

Madde 65. Genel kuru'da seçilen idare kurulu asli üyelerinin yapacağı ilk toplantıda vazife taksiminin yapıldığı açık veya gizli seçimde idare kurulu üyeleri arasından bir sendika müfettişi seçilir.

Sendika müfettişi sendika başkanlığının göstereceği lüzum ve İdare kurulu kararile yapılması istenen tahkikat hakkında lüzumlu bilgileri toplar vaka veya zuhur edebilecek hâdiseler üzerine zabıt tutar ve neticeyi yazılı olarak Sendika Başkanlığına bildirir. Müfettiş bir hadise hakkında resmen karar veremez.

Üyelere Yardım ve Sosyal Kol.

Madde 66. Sendikanın üyeleri arasındaki yardımlaşmayı sağlayabilmek, her türlü gerekli yardım defterlerini almak ve kararlaştırılan yardımın yapılması hususunda selâhiyet sendika idare kurulunundur. Sendikaya yazılı olarak yardımın yapılmasını talep eden üyenin müracaatı İdare Kurulunca tetkik edilir. Talep makul karşılanır ve yardım yapılması kabul edilirse kabul edilecek yardım miktarı tesbit edilir. Ve yardım isteyen üyeye iki kefil ve bono karşılığı muhasip tarafından İdare kurulu kararile, imza karşılığı tediye edilir.

Madde 67. Lüzum görüldüğü zaman idare kurulu murakabe heyeti haysiyet divanının iştirakile yapılacak müşterek toplantıda yardım fonunun genişletilmesi için bir yardım sandığı nizamnamesi hazırlanır. Yardım sandığı nizamnamesini yürütmek ve tatbik etmek İdare Kurulunun alacağı kararlarla hükümlüdür.

Yardım Şekilleri

Madde 68. İdare kurulu kararile üyelere yapılacak yardımlar:

a) Doğum
b) Ölüm
c) Kaza
d) İşsizlik
e) Hastalık

olmak özere kısımlara ayrılır.

Madde 69. Madde 68 deki yardım şekillerini hak eden bir üyenin yapacağı yazılı müracaat İdare kurulunun tetkiki ve üye tarafından isteğinin isbatı üzerine İdare kurulunca münasip görülecek yardımlar yapılır.

Bağışlar

Madde 70. Çalışmıyacak bir hale gelen üyelere Sendika İdare kurulu karaile her ay muayyen bir yardım yapılır. Doğumu olan üyelere sendikadan ölmek suretiyle ayrılan üyelere de İdare kurulunun tensip edeceği yardımlar yapılır. Bu yardımlar geriye alınmaz. Durum bir zabıtla raptedilir ve alınan karar İdare kurulu karar defterine yazılır.

Kurucular

Madde 71.

1) Bahçet Ölmeztürk
2) Odisea Konti
3) Todori Negropondi
4) Mihal Negropondi
5) Mihal Mihoğlu
6) Lâzari Karipi
7) Koço Asklipiadis

GENEL KURULDAN NOTLAR

(Baştarafı 1. de)

Cam İşçileri Sendika İdare Heyetinden, İşverenlerinden ve hükûmet erkânından herhangi bir şey istemiyorlar. Onlar hayatlarından gayet memnun. Şu halde işçinin arzu ettiği tek bir şey var: o da masraf yapmamak!

II nci Genel Kurulda idare heyetine seçilen arkadaşlar bugüne kadar seçilen arkadaşlardan çok daha mesut kimselerdir. Çünkü işçinin hiç bir arzusu yoktur. İdare heyeti yalnız ve yalnız masraf yapmıyacaktır. İşte hepsi bukadar.

Yalnız işçi arkadaşlarımız şunu iyi bilmelidirler ki Sendikaların Genel Kurul kongreleri umumi heyet huzurunda bir imtihandır. Şöyle ki sendika idare heyetinin bir yıllık çalışma ve isteklerinde işçinin arzusuna uyarak mı, yoksa kendi arzularına uyarak mı isteklerde bulunmuşlardır? Tenkid ve dilekler bu yolda olursa işverenler ve misafirler o zaman katî kararlarını verirler, bu idare heyeti işçinin arzusuna uyarak çalışmıştır ve muvaffak oldu veya olmadı denir.

Mangal kömürü tevzi edilecek

Her sene olduğu gibi bu sene de İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası, İşçi ve mensuplarına kışlık mangal kömürü alması için yapılan müracaatları nazarı itibara almış, işçilerin bu arzusunu yerine getirmek için kışlık mangal kömürü teminine karar vermiştir. Kömür tevziatı bu ay içinde tamamlanmış olacaktır.

Kooperatif için ilk çalışmalar

İstanbul Sise ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası İdare Heyetine yapılan imzalı müracaatlar muvacehesinde iş yerinde bir kooperatifin kurulması arzu edilmektedir. Üyelerimizin bu dileklerini nazarı itibara alan Sendika İdare Heyeti bu hususun tetkiki için bir komisyon ayırarak faaliyete geçmiştir.